

**Fotografije psiholoških savjetovališta u Baru
za odrasla lica sa invaliditetom i njihove
roditelje**

ZAPAŽANJE PSIHOLOŠKINJE SONJE MARTINOVIĆ IZ PARTNERSKE ORGANIZACIJE IZ PODGORICE NA RELIZACIJU PROJEKTNIH AKTIVNOSTI

Analizirajući trenutno stanje, kao i iz dugogodišnjeg iskustva u radu sa mladim licima sa invaliditetom ističe se oskudna mreža podrške, nedostatak psihološke podrške za njihovo osnaživanje da se uključe u sve segmente društvenog života. Pored toga, roditelji lica sa invaliditetom nemaju odgovarajuću podršku Sistema i nijesu dovoljno osnaženi da na adekvatan način pruže podršku licima sa invaliditetom.

U sklopu realizacije projekta, sprovodili smo usluge savjetovanja za mlađa lica sa invaliditetom i njihove roditelje, radionice socijalizacije i emocionalne regulacije sa ciljem očuvanja, unaprjeđenja i zaštiti njihovog mentalnog zdravlja.

Grupni rad sa roditeljima kroz realizaciju radionica je podrazumijevao primjenu različitih aktivnosti sa unaprijed pripremljenim temama sa ciljem jačanja kognitivnih kapaciteta roditelja, međusobno boljeg upoznavanja i osnaživanja. Teme koje su realizovane su predlagali i sami roditelji i realizovani su u zavisnosti od njihovog interesovanja. Primjeri realizovanih radionica su: Partnerstvo roditelja i Udruženja, Adolescencija i izazovi, Vještine rješavanja konflikata, Oslobođanje od predrasuda, Briga o sebi, Otvorenost u komunikaciji, Socijalna podrška, Radne navike, Empatija... Broj prisutnih roditelja na radionicama je varirao i kretao se od 5 do 11. Kroz grupni rad je obuhvaćeno 30 roditelja. Evaluacijom na kraju radionica kroz emocionalnu odjavu kao i ocjenjivanjem zadovoljstva realizovanom temom može se izvesti sveopšti zaključak zadovoljstva roditelja boravkom na radionicama, podizanjem zadovoljstva sobom, sopstvenim mogućnostima i dosadašnjim vaspitnim stilom, osvješćivanju potrebe vođenju više brige o sebi i svom mentalnom zdravlju.

U prilog pozitivnoj evaluaciji izjave roditelja: „Kroz ove radionice shvatam koliko su pojedine majke jake i hrabre, i to bi svi trebali da vide. Drago mi je i ponosna sam što ih poznajem!“ „Boravkom na ovim radionicama sam bolje upoznala druge roditelje i shvatila da smo slični i da nismo sami, hvala im što su mi podrška...“ „Trebalo da postoji više ovakvih udruženja kako bi mladi roditelji mogli da se ovako druže i bolje informišu.“

Rad sa mladim licima sa invaliditetom je takođe podrazumijevao grupni rad kroz realizaciju psiholoških radionica sa unaprijed pripremljenim temama, kao i temama ili aktivnostima koje su sami članovi radionica predlagali. Ukupan broj članova - mladih sa smetnjama u razvoju koji su pohađali radionice je bio 12, od kojih je 7 bilo muškog pola, 5 ženskog pola. Uzrast članova koji su pohađali radionice su u prosjeku bili u periodu mlađeg odraslog doba, najstariji uzrast 30 godina.

Aktivnosti u okviru radionica su se prilagođavale učesnicima i njihovom interesovanju, korišćene su metode dijaloga, diskusije, rada u paru, takmičarske igre. U tu svrhu su korišćena didaktička sredstva, društvene igre, smart tv, bt zvučnik kao podrška prezentaciji određenih sadržaja. Trajanje radionica je u rasponu od 50 do 90 minuta.

Primjeri realizovanih radionica: To smo mi, Vrste komunikacije, Rješavanje sukoba, Praznici i komunikacija, Vršnjačka podrška, Predrasude i stereotipi, Dan planete Zemlje, Moji roditelji i ja, Šta ja mogu... Na kraju svake radionice mladi su često u evaluaciji izjavljivali sledeće: „Volim da se družim i da izađem iz kuće, ovo je jedina grupa kojoj pripadam.“ „Radionice volim jer uvijek nešto pravimo, a to mi je najomiljenije.“ „Lijepo mi je i uvijek se ispričamo.“ „Moj jedini izlazak je ovdje i zato volim da se družim sa vama.“

Opšti zaključak sa realizovanih radionica je postojanje potreba i porasta interesovanja za više vršnjačkog druženja kroz sličan način rada, zajedničke aktivnosti ili neformalnim druženjem kroz angažovanje u projektima, potreba za većom vidljivošću u Društvu, otvaranju mogućnosti zaposlenja u mjestu kom žive.

Fotografije psiholoških radionica iz partnerskog udurženja iz Podgorice za odrasla lica sa invaliditetom i njihove roditelje

APLIKANT:

NVO „Društvo roditelja djece sa posebnim potrebama“-Bar

Slika 4: prostorije Aplikanta u Baru

NVO „Društvo roditelja djece sa posebnim potrebama – Bar“ je neprofitabilno, nestranačko, nevladino udruženje osnovano 19. januara 2002. godine sa 25 članova – djece i njihovih roditelja. U junu 2024. godine, Društvo broji 65 članova, 10-ak volontera i 15-oro djece bez razvojnih smetnji koji su braća i sestre djeci sa smetnjama u razvoju.

Nezadovoljavajući položaj djece i mladih sa smetnjama u razvoju u našem Društvu, pokrenulo je roditelje da se bore za njihova elementarna prava.

Cilj udruženja je da svojim radom i aktivnostima podstiče i pomaže unapređenje zdravstvene zaštite i socijalizacije djece i mladih sa smetnjama u razvoju u Baru, edukaciju roditelja uz angažovanje stručnih lica za rad sa djecom i mladima sa smetnjama u razvoju, podizanje nivoa svijesti kod roditelja i probijanje psiholiških barijera u zajednici.

U Društvo su uključena i djeca bez razvojnih teškoća (uglavnom braća i sestre djece sa smetnjama u razvoju) a u cilju integracije i socijalizacije naše djece.

Dana 05.04.2002. zvanično je otvorena Biblioteka igračaka zahvaljujući međunarodnim organizacijama UNICEF i SAVE THE CHILDREN.

Prostorija u kojoj je sjedište Društva opremljena je odgovarajućim enterijerom i didaktičkim sredstvima i opremom prilagođenom djeci i mladima sa smetnjama u razvoju i nalazi se u O.Š. “Jugoslavija“ u Baru.

Svih ovih godina u kontinuitetu sa više ili manje aktivnosti (što zavisi od finansija) Udruženje pruža besplatne usluge licima sa invaliditetom, djeci i mladima sa smetnjama u razvoju kao i njihovim porodicama.

Više puta u toku godine organizujemo psihološke radionice za lica sa invaliditetom, djecu sa teškoćama u razvoju i roditelje djece sa teškoćama u razvoju radi jačanja kohezije među roditeljima.

Društvo roditelja je uspostavilo saradnju sa sličnim udruženjima iz bivših republika SFRJ. Sarađujemo sa stručnjacima Instituta Dr „Simo Milošević“ iz Igala, Zavoda za psihomotorne poremećaje i govornu patologiju iz Beograda, kao i Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, čije smo studente tokom ljetnih mjeseci angažovali kao volontere.

Trenutno, u partnerstvu sa lokalnim organizacijama roditelja djece sa teškoćama u razvoju iz Berana, Podgorice i Žabljaka, realizujemo projekte kojima obezbjeđujemo rad stručnih lica i u našem Udruženju i u lokalnim organizacijama koje su nam partneri. U našem Udruženju su angažovani defektolog, logoped, fizioterapeut i radni terapeut koji radi sa djecom i mladima sa smetnjama u razvoju. Vaspitačica – animatorka je svakodnevno uključena u rad sa djecom i vođa je Biblioteke igračaka.

Kao organizacija od posebnog značaja u našoj opštini uvršteni smo u Budžet SO Bar i ta sredstva obezbjeđuju osnovni rad Udruženja.

PARTNER NA PROJEKTU

NVO „Udruženje roditelja djece sa teškoćama u razvoju – Podgorica“

NVO „Udruženje roditelja i djece sa teškoćama u razvoju – Podgorica“ je osnovano i registrovano 2007. godine.

Udruženje je samostalno, nestranačko, neprofitno, dobrovoljno, socijalno-humanitarno NVO koje okuplja roditelje koje imaju djecu i omladinu sa raznim vrstama teškoća u razvoju. Za sada Udruženje broji 170 djece i mladih sa smetnjama u razvoju i oko 280 roditelja - članova Udruženja.

Slika 5: prostorije Udruženja

U Crnoj Gori ima oko 30 udruženja roditelja djece sa teškoćama u razvoju a mi smo, po broju članova, realizovanim aktivnostima, odobrenim projektima, finansijskim i operativnim kapacitetima, dodijeljenim sredstvima od strane raznih donatora i servisima usluga koje, pružamo među prvim udruženjima ove vrste u Crnoj Gori. Naše osnovne aktivnosti u toku 16 godina postojanja su: individualni ili grupni rad u Udruženju kroz: defektološke, psihološke i logopedске radionice, fizioterapeutski rad, rad fizioterapeutkinje - maserke sa djecom i mladima sa smetnjama u razvoju, rad predavačica maternjeg jezika, engleskog jezika, matematike, informatike, fizike, likovne radionice, muzičke radionice, pravno-administrativna i informativna pomoć članovima članicama Udruženja; zaposlenje lica sa invaliditetom, organizacija izleta i druženja širom Crne Gore, saradnja sa organima Glavnog grada Podgorica, nadležnim ministarstvima, odborima Skupštine Crne Gore, međunarodnim organizacijama, ambasadama pojedinih država i nevladinim sektorom.

Članovi smo NVO Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju “Naša inicijativa” Podgorica od 2008. godine.

Vizija Udruženja je: Civilizovano demokratsko društvo u kojem će biti ostvarena potpuna inkluzija.

Misija Udruženja je: Afirmacija izjednačenih mogućnosti, puno učešće djece i mladih sa teškoćama ili smetnjama u razvoju u društvenu sredinu i razne vrste pomoći djeci i mladima sa teškoćama u razvoju i porodicama u kojima oni žive

